

Dyddiad: Dydd Mercher 1 Mai 2002

Lleoliad: Ystafell Bwyllgora 3, Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Teitl: Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor 2001-2002

Diben

Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried a chymeradwyo'r adroddiad blynyddol drafft sy'n amgaaedig.

Y Cefndir

Yn ôl Rheol Sefydlog 9.9 mae'n ofynnol i'r holl bwyllgorau pwnc gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad o bryd i'w gilydd ar y cynnydd a wnaed wrth gyflawni eu rhaglenni. Cyflwynodd y Pwyllgor ei adroddiad diwethaf ym mis Mai 2001. Yn amodol ar unrhyw welliannau y dymuna'r Pwyllgor eu gwneud cyflwynir yr adroddiad ym mis Mai. Ni fydd yn cael ei drafod yn y cyfarfod llawn.

Ysgrifenyddiaeth y Pwyllgorau

Ebrill 2002

PWYLLGOR IECHYD A GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

ADRODDIAD I'R CYNULLIAD

1. Rhagarweiniad

1.1 Yn ôl Rheol Sefydlog 9.9 mae'n ofynnol i'r holl bwyllgorau pwnc gyflwyno adroddiad i'r Cynulliad ar eu cynnydd yn cyflawni eu blaenraglenni gwaith. Mae'r adroddiad hwn yn cwmpasu'r cyfnod o 1 Ebrill 2001 i 31 Mawrth 2002.

2. Aelodaeth

2.1 Cafwyd ychydig o newidiadau i aelodaeth y Pwyllgor yn ystod y flwyddyn.

Kirsty Williams (Cadeirydd)

Ann Jones

Geraint Davies

Dai Lloyd

Jocelyn Davies (o fis Mawrth 2002)

David Melding

Brian Gibbons

Lynne Neagle

Brian Hancock (tan fis Mawrth 2002)

Rod Richards (o fis Mai 2001)

Jane Hutt (Gweinidog)

2.2 Etholwyd Ann Jones yn Gadeirydd dros dro o fis Hydref tan fis Rhagfyr 2001, tra'r oedd Kirsty Williams ar absenoldeb mamolaeth, a chymerodd Peter Black ei lle fel aelod o'r Democratiaid Rhyddfrydol.

3. Cyfarfodydd

3.1 Yn ystod y cyfnod hwn cyfarfu'r Pwyllgor yn ffurfiol 18 gwaith. Cynhaliwyd yr holl gyfarfodydd yn gyhoeddus. Wrth dderbyn tystiolaeth ar gyfer ei adolygiad o wasanaethau ar gyfer plant ag anghenion iechyd arbennig, cyfarfu'r Pwyllgor yn Aberhonddu a'r Rhyl fel y byddai pobl o Ganolbarth a Gogledd Cymru'n gallu mynychu'n haws.

4. Cylch Gwaith a Chyfrifoldebau

4.1 Mae cylch gwaith y Pwyllgor yn seiliedig ar bortffolio'r Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, sy'n cynnwys pob agwedd ar ofal iechyd; diogelwch bwyd (gan gynnwys bwyd wedi'i addasu'n enetig); gwasanaethau cymdeithasol a gofal cymdeithasol; plant a phobl ifanc, gan gynnwys gofal plant a chyfiawnder ieuencid.

4.2 Rhestrir cyfrifoldebau'r pwyllgorau pwnc yn y Rheolau Sefydlog, ac fe'i hatgynhychir yn **Atodiad 1**.

5. Blaenoriaethau

5.1 Mae "Gwell Cymru" yn nodi y bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn gweithio i drawsnewid perfformiad ac ansawdd gwasanaethau iechyd a gofal yng Nghymru ac y bydd hynny'n golygu mwy o degwch, effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a rheolaeth ariannol, yn arbennig drwy gynllunio a chydweithredu'n well wrth gomisiynu a chyflwyno gwasanaethau.

5.2 Mae'r Pwyllgor yn nodi ei flaenoriaethau ar gyfer 2001-2002 yn y [flaenraglen waith strategol](#).

6. Cynnydd

6.1 Mae'r Pwyllgor wedi trafod ystod eang o faterion ac wedi derbyn yr adroddiadau diweddaraf ar y blaenoriaethau a nodwyd ar ei gyfer yn rheolaidd.

Datblygu ac Adolygu Polisi

6.2 Mae'r Pwyllgor wedi canolbwyntio ar ddwy brif ardal:

i. Archwiliad o Gynigion Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer Ailstrwythuro'r GIG yng Nghymru

Nodwyd y rhain ym mhapur Llywodraeth Cynulliad Cymru "Gwella Iechyd yng Nghymru - Cynllun ar gyfer y GIG a'i Bartneriaid".

Mewn perthynas â'r cynigion hyn cafwyd dadl gan y Pwyllgor ar y Strategaeth Gofal Sylfaenol a chynlluniau ar gyfer moderneiddio eiriolaeth i gleifion. Ym mis Tachwedd cafwyd dadl ar y cynigion manwl ar gyfer newid strwythurol yn y GIG gydag aelodau o'r Grwp Gorchwyl a Gorffen Strwythurau a oedd wedi rhoi cyngor i'r Gweinidog. O ganlyniad i drafodaeth y Pwyllgor cafwyd dadl ar y cynigion wedi hynny mewn cyfarfod llawn o'r Cynulliad. Ystyriodd y Pwyllgor hefyd adroddiad Adolygiad y Grwp Llywio Cenedlaethol ar Ddyrannu Adnoddau, o dan arweiniad yr Athro Peter Townsend. Bydd gweithredu'r adroddiad yn rhan annatod o ailstrwythuro'r GIG.

Ar 5 Rhagfyr, cyfarfu'r Pwyllgor â Don Touhig, yr Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol, i drafod y ddau Fesur Iechyd a gyhoeddwyd yn araith y Frenhines ar 20 Mehefin: Mesur Diwygio'r GIG a Phroffesiynau Gofal Iechyd a Mesur GIG (Cymru). Dyma'r tro cyntaf i Weinidog o Swyddfa Cymru fynychu un o Bwyllgorau'r Cynulliad ac roedd yn gyfle defnyddio i friffio'r Pwyllgor ar gynnydd Mesur Diwygio'r GIG yn y Senedd.

Yn yr un cyfarfod, ystyriodd y Pwyllgor hefyd ganlyniadau Ymarfer Cynllunio'r Gweithlu ar gyfer 2001, a nododd safbwynt y GIG ar ei anghenion staffio yn y dyfodol ac, yn

wahanol i flynyddoedd blaenorol, roedd yn seiliedig ar yr "angen" yn hytrach na'r arian sydd ar gael. Bydd y Pwyllgor yn ystyried y mater hwn ymhellach yn yr haf, unwaith y bydd canlyniadau'r ymarfer wedi'u cadarnhau.

ii. Adolygiad o Wasanaethau ar gyfer Plant ag Anghenion Iechyd Arbennig

Nododd y Pwyllgor iechyd plant fel maes yr oeddent am ganolbwyntio arno yn fanylach, gyda golwg ar ddatblygu polisi. Ym mis Mehefin, cytunwyd i gynnal adolygiad yn cwmpasu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol i blant ag anghenion iechyd arbennig, gan gynnwys diagnosis cynnar o anghenion iechyd arbennig a darparu gwasanaethau therapiwtig.

Yn dilyn ymarfer ymgynghori cyhoeddus eang, dewisiwyd 18 o sefydliadau i roi tystiolaeth lafar i'r Pwyllgor mewn sesiynau yng Nghaerdydd, Aberhonddu a'r Rhyl. Roedd y sefydliadau yn cynrychioli ystod eang o ddiddordebau, gan gynnwys grwpiau i rieni, sefydliadau gwirfoddol, y GIG, awdurdodau lleol ac ysgol. Comisiynodd Swyddfa Ymchwil a Datblygu Cymru adolygiad o lenyddiaeth.

Bydd y Pwyllgor yn awr yn ystyried y dystiolaeth a dderbyniodd, gan gynnwys yr adolygiad o lenyddiaeth, a bydd yn cyflwyno adroddiad i'r Cynulliad yn ddiweddarach eleni.

Monitro a Chraffu

6.3. Llwyddodd y Pwyllgor i fonitro'r gwaith o roi'r Ddeddf Safonau Gofal ar waith. Bydd yn cyfarfod â Chyngor Gofal Cymru yn ddiweddarach eleni.

6.4 Mae'r Pwyllgor wedi archwilio'r Gweinidog yn fanwl o ran perfformiad Llywodraeth Cynulliad Cymru drwy'r adroddiad misol y mae'n ei ddarparu. Roedd hyn yn dilyn archwiliad blaenorol o Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru a chafodd gyfle i holi aelodau o'r Comisiwn er Gwella Iechyd (CHI) a'r Pwyllgor Archwilio ynghylch eu hadroddiad ar y cyd ar Ofal Canser GIG yng Nghymru a Lloegr. Parhaodd y Pwyllgor i fonitro cynigion ar gyfer ehangu addysg feddygol yng Nghymru.

6.5. Cafodd y Pwyllgor hefyd adroddiadau oddi wrth yr Asiantaeth Safonau Bwyd; Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol (NICE); y Comisiwn er Gwella Iechyd (CHI); y Prif Swyddog Meddygol a'r Prif Arolygydd Gwasanaethau Cymdeithasol.

Deddfwriaeth

6.6. Yn ogystal â'r ddau Fesur y cyfeiriwyd atynt ym mharagraff 6.2, mae'r Pwyllgor wedi rhoi cyngor ar ddeddfwriaeth arfaethedig, gan gynnwys rheoliadau ar gyfer y Comisiynydd Plant ac, ar ôl cael ei

gyfeirio gan y Dirprwy Lywydd, Rheoliadau Cymorth Gwladol (Asesu Adnoddau) (Diwygio) (Cymru) 2002 a Rheoliadau Cymorth Gwladol (Symiau at Anghenion Personol) (Diwygio) (Cymru) 2002.

Penodiadau

6.7 Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae David Melding a Kirsty Williams wedi bod ar y panel cyfweled ar gyfer swyddi Cadeiryddion i'r Ymddiriedolaethau canlynol:-

- Ymddiriedolaeth GIG Pontypridd a Rhondda
- Ymddiriedolaeth GIG Sir Gaerfyrddin
- Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru
- Ymddiriedolaeth GIG Sir Benfro a Derwen

Mae'r Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd wedi bod yn gysylltiedig â'r panelau hyn.

Y Gyllideb

6.8 Ystyriodd y Pwyllgor gyllideb arfaethedig Llywodraeth y Cynulliad ar gyfer 2002-2003 a gwnaeth sylwadau arni. Mae llythyr y Cadeirydd yn mynegi argymhellion y Pwyllgor yn atodiad i Flaenraglen Waith Strategol y Pwyllgor ar gyfer y flwyddyn. (Gweler paragraff 8.1)

7. Materion Traws-bynciol

7.1. Mae'r Pwyllgor wedi gweithio'n agos gyda Phwyllgorau eraill. Cynhaliwyd trafodaethau ar flaenoriaethau Llywodraeth Leol a gwariant ar wasanaethau cymdeithasol a recriwtio a chadw'r gweithlu gofal cymdeithasol ar y cyd â'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai. Gwahoddwyd y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai a'r Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes i enwebu aelod i gynrychioli buddiannau'r Pwyllgorau hynny yn yr adolygiad o wasanaethau ar gyfer plant ag anghenion iechyd arbennig.

7. 2. Penderfynodd y Pwyllgor y dylai Brian Hancock gynrychioli ei fuddiannau lle roedd gorgyffwrdd yn digwydd gyda'r Pwyllgor Diwylliant ar chwaraeon a iechyd, a David Melding pan oedd cysylltiad â'r Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes ar blant ag anghenion arbennig.

8. Y Rhaglen ar gyfer y Dyfodol

8.1 Bydd y pwyllgor yn canolbwyntio yn y Rhaglen Strategol ar gyfer 2002-2003 ar y materion canlynol a fydd, ynghyd â'i gyfrifoldebau o dan Reol Sefydlog 9.7 a 9.8, yn flaenoriaethau iddo ar gyfer cyfarfodydd:

- Rhoi cyngor i Lywodraeth Cynulliad Cymru ar gyflwyno'r cynigion ar gyfer ailstrwythuro'r GIG

- a datblygu'r Strategaeth Gofal Sylfaenol. Bydd hyn yn golygu gwneud archwiliad manwl o:
- is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o Fesur Diwygio'r GIG a Phroffesiynau Gofal Iechyd;
 - y Mesur GIG (Cymru) drafft; a
 - polisiau newydd nad oes angen deddfwriaeth newydd arnynt.
 - Cwblhau'r Adolygiad o Wasanaethau i Blant ag Anghenion Iechyd Arbennig a monitro'r ymateb i'w argymhellion.

Kirsty Williams
Cadeirydd

Atodiad 1

Dyletswyddau'r Pwyllgor

Mae'r Pwyllgor Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn un o saith pwyllgor pwnc. Rhestrir cyfrifoldebau'r pwyllgorau pwnc yn y Rheolau Sefydlog:

"9.7. Bydd pob pwyllgor pwnc

- i. yn cyfrannu at ddatblygu polisiau'r Cynulliad o fewn y meysydd y mae'r Ysgrifennydd Cynulliad perthnasol yn atebol i'r Cynulliad amdanynt;
- ii. yn cadw llygad ar y gwariant a'r weinyddiaeth sy'n gysylltiedig â'u gweithredu: ac
- iii. yn cadw llygad ar waith cyflawni'r swyddogaethau cyhoeddus yn y meysydd hynny gan gyrff cyhoeddus, gwirfoddol a phreifat.

9.8 O fewn y meysydd perthnasol, bydd pob pwyllgor pwnc hefyd:

- i. yn cynghori ar ddeddfwriaeth arfaethedig a fydd yn effeithio ar Gymru, gan gynnwys cyflawni ei swyddogaethau o dan reol sefydlog 22;
- ii. yn cynnig cyngor i Gabinet y Cynulliad ar faterion sy'n ymwneud â dyrannu cyllideb y Cynulliad yn unol â Rheol Sefydlog 19;
- iii. yn cyflawni ei swyddogaethau o dan Reol Sefydlog 21 (cwynion);
- iv. yn cyflawni unrhyw swyddogaethau a neilltuir iddo o dan y Cod Ymarfer ar Weithdrefn Penodiadau Cyhoeddus a wneir gan y Cynulliad o dan Reol Sefydlog 20; ac
- v. yn ystyried materion y bydd y Cynulliad yn eu cyfeirio ato o fewn ei feysydd."

O dan Reol Sefydlog 9.9 mae'n rhaid i bwyllgorau pwnc gynnal rhaglenni gwaith treigl a fydd yn cynnwys cyfnodau o 12 mis o leiaf.